

Contactpersoon	WDD Thijs van Rooij, John van Avezaath, Frank van Beerd, Wiljan Gruijtuizen TAUW Henberto Remmerts, Sven Vermeijden, Danny Boogert
Datum	17 februari 2025
Kenmerk	N002-1298738DYB-V01-sss-NL

Verslag Marktconsultatie

Dit document bevat een beknopt verslag van de marktconsultatie die op 6 februari 2025 heeft plaatsgevonden op het hoofdkantoor van Waterschap de Dommel (WDD) in Boxtel. Het omvat de plenaire opmerkingen en discussies die tijdens de bijeenkomst zijn gemaakt.

De onderstaande secties komen overeen met de dia's van de PowerPoint-presentatie die op dezelfde dag werd gepresenteerd door de hierboven genoemde teamleden. Deze presentatie is als bijlage bij dit verslag gevoegd en is eveneens via TenderNed gedeeld.

Sheet 5

Tijdens de marktconsultatie zijn de volgende verwachtingen besproken:

- De samenwerking met de markt en de verschillende soorten aanbestedingen die aan bod komen
- Mogelijkheden om WDD te ontlasten
- Onderzoek naar werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en de mogelijkheden daartoe
- De ambitie van WDD en hun toekomstvisie
- De speerpunten van zowel de watersector als WDD, met nadruk op onderwerpen zoals biodiversiteit en kosten
- Verwachtingen met betrekking tot de energietransitie (met de nadruk op Schoon en Emissieloos Bouwen, SEB) en hoe deze wordt aangepakt
- De vormen van contracten en samenwerkingen zoals gezien door WDD
- De status en ontwikkeling van areaaldata en digitalisering binnen WDD
- Het verzamelen van informatie en de nieuwsgierigheid over het verloop van de middag

Sheet 8

- Oplossingen worden vaak pas gezocht wanneer er een probleem optreedt. Het heroverwegen van tarieven en een andere benadering om de arbeidsmarkt aantrekkelijk te kunnen maken
- De K&L-sector groeit, waardoor bedrijven selectiever worden in hun inschrijvingen
- Het werk in de K&L-sector verschilt sterk van dat in de groenvoorziening. Er zijn echter wel kansen binnen cultuurtechnisch werk in relatie tot kabels en leidingen

Sheet 11

- Er wordt gevraagd naar de duurzaamheidsambitie van WDD, aangezien het convenant SEB is ondertekend en WDD hieraan invulling wil geven. Dit convenant is door meerdere partijen ondertekend, en grotere/langdurige contracten zijn beter geschikt voor langdurige investeringen

- Accu's en laadpunten vormen een groot probleem bij het opschalen naar volledig emissieloos bouwen in 2030. Hoewel de bereidheid om te investeren aanwezig is, ontbreekt vaak een gelijk speelveld voor opladen en de bijbehorende infrastructuur. De terugverdientijd voor specialistisch materieel is moeilijk, omdat sommige apparatuur slechts gedurende een bepaalde periode per jaar wordt gebruikt. Regelgeving, zoals de gedragscode en kortere uitvoeringstijden, bemoeilijkt ook het terugverdienen van investeringen. De lange laadtijd en de aanschafkosten, die soms tot 70% hoger liggen dan die van dieselmaterieel, moeten in aanmerking worden genomen bij aanbestedingen, zodat aannemers hierop kunnen anticiperen. Afhankelijk van de aard van het werk is duurzaam materieel soms beter geschikt voor investeringen, zoals bij maaierwerkzaamheden, dan bij losse projecten zoals aanleg
- In de praktijk zijn er meer factoren van invloed dan opdrachtgevers vaak inschatten. De kosten voor emissieloos werken zijn bijvoorbeeld hoger dan verwacht, en opdrachtgevers zijn zich daar niet altijd van bewust. WDD herkent dit probleem minder, tot nu toe is het altijd gelukt de begroting aan te passen aan de ambities
- De verdeling van taken tussen WDD en aannemers wordt gevraagd en toegelicht. Aannemers willen hier graag duidelijkheid over
- Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt willen graag de bestaande hand- en spandiensten blijven uitvoeren, zoals het vrijmaken van maaipaden en het verwijderen van laaghangende begroeiing. Contractvormen met SROI-elementen kunnen een rol spelen in dit kleinere handwerk. Bij SROI/PSO moet worden opgelet dat het doel niet de middelen voorbijstreeft, en dat er zorgvuldig wordt overwogen hoe dit wordt uitgevraagd. Niet elk werk leent zich goed voor het toepassen van social return. Wanneer de omzetwaarde door bepaalde factoren wordt opgedreven, is dit niet in verhouding tot het percentage SROI/arbeid
- Er zijn zorgen dat er onvoldoende budget is om de ambities van de uitvraag te financieren. Dit is een marktbreed probleem en niet specifiek voor WDD

Sheet 13

- De grootste uitdaging is het behouden van personeel. Hoewel machines aangeschaft kunnen worden, is het niet altijd mogelijk om ze van personeel te voorzien
- Hoe kunnen bedrijven dit zelf borgen? Door hun personeel op te leiden, te belonen, het werk interessant te houden en het niet te complex te maken
- Hoe draag je kennis over zodat deze geborgd blijft bij de overdracht van personeel? Handen in het veld blijven essentieel, en digitalisering kan hierbij ondersteunen
- Als sector is het moeilijk om personeel vast te houden, maar het werk moet toch gedaan worden. Flexibiliteit als werkgever, bijvoorbeeld in omgang met de arbeidsvoorwaarden, kan ook een deel van de oplossing zijn

Sheet 14

- Het draait vooral om kennisoverdracht en het informeren van de medewerkers in het veld. Zij worden geconfronteerd met steeds complexere situaties en moeten daarmee om kunnen gaan
- Tijdens het werk is het belangrijk om geduld te hebben, aangezien passanten mondiger zijn geworden. Hoewel perceeleigenaren gewend zijn aan de situatie, vormen passanten een

uitdaging doordat ze soms fouten willen vastleggen. Dit kan een reden zijn om te stoppen met het uitvoeren van werken voor waterschappen

- Kennis van de omgeving en gebieden wordt steeds belangrijker. Hoewel digitalisering nuttig is, maakt het zaken ook complexer, en iedereen moet ermee overweg kunnen. Elke sloot is anders, niet overal is er goede toegang, en de situatie is vaak minder eenduidig en duidelijk. Dit vereist meer maatwerk en verhoogt het risico op fouten. Met voldoende personeel is dit een leuke uitdaging, maar bij een tekort aan capaciteit is het moeilijker in te vullen. Daarom is de oproep aan WDD: maak het werk makkelijker en duidelijker
- De regels omtrent ZZP'ers worden strenger nageleefd. Hoewel het moeilijk is om zonder ZZP'ers te werken, beperken strengere regels de mogelijkheden. Dit is jammer, want ZZP'ers hebben vaak een goede mentaliteit

Sheet 15

- De infrastructuur voor elektrisch materieel biedt een grote kans voor WDD, vooral wat betreft de toegankelijkheid tot laadpunten. Elektrisch materieel heeft waarschijnlijk de toekomst, aangezien fabrikanten steeds meer elektrisch materieel produceren
- De grootste uitdaging voor de verdere uitrol van waterstof als brandstof is de bevoorrading en de kosten ervan
- HVO wordt niet beschouwd als emissieloos, wat een probleem kan vormen bij bijvoorbeeld N2000-gebieden. Hoewel dit momenteel geen probleem is voor WDD omdat beheer en onderhoud is vrijgesteld van de stikstofdepositieregeling, kan dit in de toekomst veranderen
- Er is minimale bereidwilligheid onder onderaannemers om over te stappen op elektrisch, wat een uitdaging vormt voor hoofdaannemers

Sheet 16

- Duidelijkheid over wie welke taken uitvoert (wat WDD zelf doet en welke taken zij uitbesteden) wordt zeer gewaardeerd en stelt aannemers in staat om hier beter op te anticiperen. Het wordt als prettig ervaren als WDD hier duidelijk(er) de lijnen in uitzet
- Een UAV-GC-contract wordt als te omvangrijk en onduidelijk ervaren, waarbij meer verantwoordelijkheden bij de aannemer komen te liggen en kennis en kunde in de interne organisatie van het waterschap afnemen. Dit wordt niet door iedereen zo ervaren, er worden ook voorbeelden gedeeld waarbij de UAV-GC juist tot zijn recht komt bij onderhoudswerk

Sheet 22

De aanwezigen kijken als volgt terug op de middag:

Ervaring	Reacties	Eventuele toelichtingen
Verrast	2 x	- Er zijn veel verschillende invalshoeken over hoe iedereen denkt - Er zijn veel verschillende partijen betrokken
Geleerd	6 x	- Aannemers zitten grotendeels op één lijn en "worstelen" met zelfde uitdagingen
Ontdekt	7 x	- WDD heeft goed zicht op wat in de markt gaande is - Ontdekt hoe mensen ingezet kunnen worden op deze vraagstukken
Tevreden	16 x	- Er is op een goede manier informatie verzameld, wat mooi is om te zien - Er zijn positieve zaken gehoord

Ervaring	Reacties	Eventuele toelichtingen
		- Er is tevredenheid over hoe WDD de samenwerking met aannemers heeft opgezocht om de uitdagingen aan te pakken - Het is goed dat er ook uitvoerenden van WDD aanwezig zijn, en niet alleen beleidsmakers - Het is positief dat er naar passende oplossingen voor alle partijen wordt gezocht om de uitdagingen aan te gaan, want we moeten het samen doen - Er is nieuwsgierigheid naar de verdere besluitvorming
Ontevreden Gemist	0 x 3 x	- Er was geen algemeen voorstelrondje zodat iedereen wist welke partijen aanwezig waren in de zaal - Er was geen duidelijke visie, waardoor het soms aanvoelde als een kip-en-ei-situatie - De oplossingsrichting ontbrak omdat het proces daar nog niet klaar voor is, maar het was verder een erg waardevolle middag